

ESPERANT EL DIJOURS

de Manuel Roig Abad

Segon premi del II Certamen de Narrativa Vila de Mutxamel

Eixa paraula! Eixa paraula! Li ho dic jo! De segur que va ser eixa paraula, don Alfonso! Va ser eixa paraula!

I és que u ha de saber què dir quan li fan la pregunta. Ha d'estudiar-la, perquè u pensa que no li la faran, i menys així, a boca de canó, en la ràdio, a l'institut, en una presentació... Sí que la fan, ja ho crec. La fan i moltes vegades. Llavors s'ha d'anar preparat. Si no, contes el que es conta sempre i corres el risc de veure que algú sap que estàs repetint Cortázar o Vargas Llosa o Cabré. Quan a u li pregunten per què conta històries, com s'ha de contestar? No s'ha de començar cap ací i cap allà, que si la vocació, que si cites Rilke o Gil de Biedma o Estellés i el sol. S'ha de contestar amb una història! La pregunta s'ha de contestar amb una història, no creu? I una història teua, clar! Jo, que faig cas d'eixes coses, en tinc moltes. Moltes i les he anades canviant. Al principi contava que mon pare és enquadernador, també he contat allò dels llibres en una geladora, he pensat a parlar del Quiosc Barrachina quan anàvem a Castelló, hi ha anat alguna vegada?... Però fa temps que conte la història de quan vostè ens llegia i és la que em deixa més satisfet.

Vostè no se'n recordarà. Vostè com se n'ha de recordar? Del fet concret, vull dir; però si li pregunte quan fèiem lectura? Quin dia de la setmana, eh? Era dijous! Dijous era lectura. Els xiquets bufaven. No volien. Jo m'he queixat també alguna vegada, però no ho comprenia. Em queixava perquè s'ha de ser un poc com tots, però em deia que com podia ser que no els agradara. A més, solament ho vam fer el primer any. En setè i en vuitè, res. Com és que no en vam fer?

Aquell any la sala d'estudi era al pavelló de les habitacions. A la primera sala de les quatre. La seua taula estava al costat de la porta, de gairó, i tal com anaves entrant els divuit o vint pupitres. Sopàvem a les nou a l'edifici vell, a les nou i mitja acabàvem i teníem un poc de temps de descans: futbol, ping-pong, mirar a veure a qui pegàvem... A les deu, estudi. Dijous, el temps d'estudi era curt i, en acabant, vostè obria el llibre i nosaltres guardàvem allò que estiguérem fent.

Els veterans ens van explicar en què consistia la lectura, però vostè també ho va dir. Llegia uns capítols i, en acabant, dictava unes quantes qüestions i les preguntava dijous vinent. S'havia d'estar ben atent i tot això.

Era setembre o primers d'octubre com a molt. Jo vaig entrar eixe any. Al seminari! Internat! Ara em semblen paraules grosses. Abans no tant. Dic jo que deu ser per tindre fills. L'any, si jo en tenia onze per a dotze, devia ser 1987. Per a mi, li parle francament, la lectura va ser una inauguració. Estic veient-lo obrir el llibre per les primeres pàgines. Comprovar fugaçment si estàvem preparats. Tornar a mirar el llibre i començar a llegir.

No se m'ha oblidat. Jo seia en un dels pupitres al costat de la finestra. Recorde a prop Corell el de Barraques, el menut. A la vesprada es veia la piscina, el final del pati i les teulades de Sogorb. A la nit, la foscor era imaginar. Jo l'escoltava llegir mirant el poble. Ara pense què veuria la gent des de les cases. Potser un quadradet blanc, caretes de xiquets seguts. Vostè tenia la veu clara.

Les sessions duraven uns quaranta-cinc minuts, no? Una hora, el dia que més. En acabant, copiar les preguntes i a dormir. Eren les onze i mitja, poc més.

Em van parèixer fàcils, les preguntes. Les vaig contestar sense cap mena de dubte. Ho vaig fer a les últimes pàgines de la llibreta de Llengua i va ser la darrera vegada que ho vaig fer així perquè César, Javi Sentís i un dels Armengol van preguntar a migdia si algú havia contestat les preguntes. Vaig dir que sí i em va tocar deixar-los la llibreta perquè es copiaren. Eren bon xiquets, però no la deixes i veuràs.

I va vindre dijous i vostè va començar amb les preguntes. Jo en vaig contestar dues bé; però César i Carles Armengol també en van contestar dues de les meues i em va fer ràbia perquè vostè els va dir que molt bé i després anaven queixant-se de la lectura. La resta, poca cosa. Solament Alfonso, que en va contestar tres o quatre. Recorda Alfonso? Una màquina, era! Quant estudiava eixe xiquet!

Armand em va contar que, quan acabava el llibre, vostè comptava els punts i regalava alguna cosa al guanyador. Que l'any passat va guanyar Bautista, un xic que feia Vuitè i que ja no hi era, i el llibre de Don Bosco, Falomir, un de Bejís. Armand també va dir que normalment regalava llibres i que ja veus per a què en volem més, de llibres.

Aquell any la lectura va començar amb *El rei de Katoren*. Jo recorde la tapa de cartoné amb el fons roig i un dibuix que mai no vaig veure de prop. I recorde el fons perquè jo li mirava les mans. Quan no mirava cap a Sogorb, li mirava les mans. Abans no ho sabia que li les mirava, però sí que ho feia. Tenia la sensació que aguantava el llibre amb la força exacta, que un poc menys i el llibre li haguera caigut. El mirava passar els fulls. Havien passat set o vuit sessions i el llibre estava intacte, ni vençut per les vores ni res, com si vostè quan llegia fóra un fantasma. I pensar que era un fantasma devia ser perquè també mirava Sogorb i Sogorb era fosc. Mirar era la meua manera d'escoltar. Quines coses! Una vegada vaig llegir un poema que deia que s'escolta amb els ulls i vaig pensar que tenia raó, i ara m'agrada també escoltar llibres en compte de llegir-los. Escoltar amb els ulls, llegir amb l'oïda; tot ho faig al revés! Bé, doncs jo mirava el poble, els llums, la nit, les estrelles, els arbres del pati... I acompanyava els llums dels cotxes i imaginava que es convertien en estrelles del cel i passava una ràfega de vent i els arbres del pati eren graneres... De vegades una finestra s'il·luminava, passava una ambulància, mirava la peladura d'una porta, els cordons despassats d'un company...

El segon dijous vaig guardar les respostes en la memòria i quan Sentís em va preguntar si tenia les preguntes vaig contestar que no encara. Dos dies més tard vaig fingir que havia oblidat fer-les i les vaig contestar de pressa i corrents, després de sopar, dijous mateix.

Passades les primeres sessions, ja es va veure clar que el premi es decidiria entre tres o quatre. Amb dues sessions més, es va veure més clar encara que el triomf estaria entre Alfonso Ramírez i jo. Després, algú contestava: Carlos, Juanra, el de les Alqueries, però poc. La resta, les preguntes molt fàcils i poc més.

La lluita entre Alfonso Ramírez i jo era tancada. Després del capítol dels ocells de Decibelio jo crec que Alfonso se'm va avançar, però jo vaig estar millor en el capítol dels nassos de Pituïtària.

Llavors va ser quan va aplegar la prova del Drac d'Humoacre i vostè va formular la pregunta que va decidir el concurs. La pregunta no semblava complicada. Dalt o baix, de quina altra manera era anomenat el drac d'Humoacre. Jo la vaig contestar mentalment. Eixa paraula!

Dijous, un grup contestava les preguntes baix dels porxos. Eren cinc o sis. Alfonso hi era. Aplegats a la pregunta del drac, Sentís va dir que li deien Maradona i Ismael Alba va estar a punt de copiar-ho i vam riure. Ens van preguntar a nosaltres si la sabíem i Alfonso i jo ens vam mirar i vam alçar els muscles. No em pregunte com, però jo vaig saber que Alfonso no la sabia.

—Tu no la saps —li vaig dir.

Alfonso es va posar les mans a les butxaques i va dir que no. Dir no era el que dèiem perquè no es copiaren, però en aquell cas no era no i ell es va enrojolar i tot. Després va dir-me que sí que la sabia i que el que passava era que el que no la sabia era jo i volia que li la diguera.

—A veure, com es diu?

—No t'ho dic.

Vaig passar tota la vesprada amb por que la paraula se m'oblidara. Imagine que ve el moment i per no apuntar-la se m'oblida i no la sé. L'anava xiuxiuejant. La deia amb el cap baix de la dutxa, mentre feia matemàtiques, en missa...

Alfonso copiava les preguntes en una llibreta menuda. Era l'únic que emprava una llibreta per a lectura. Es veu que volia repassar-les i l'havia oberta. Vaig alçar-me amb cura per a traure punta. Si se n'haguera adonat, Alfonso hauria tancat la llibreta, però vaig passar a prop i vaig veure la pregunta buida. No la sabia. L'únic que podia passar era que Corell o Juanra o Sentís la sapigueren. Estrany, però podia ser.

Per fi les onze van aplegar. Va dir que arreplegàrem, va traure el full amb les preguntes que va dictar la setmana anterior.

Alfonso i jo n'havíem contestat dues per barba.

—Amb quin altre nom es denomina al llibre el Drac d'Humoacre?

La pregunta li va caure a un xiquet d'Eslida, que va fer que no amb el cap.

—Algú la sap?

Els divuit xiquets de la sala d'estudi vam restar en silenci i jo era l'única mà alçada.

—Manolo —va dir vostè.

Alfonso feia els ulls espantats. Al final jo sí que sabia la resposta i ell veia que se li escapava el premi.

—Hidra.

Eixa paraula: Hidra!

Llavors vostè va buscar el meu nom al quadern.

—Correcte!

I veu? Quan em pregunten per què escric, parle de vostè i d'Alfonso, pobre, que aquella nit em va mirar com si mirara un estrany, de les finestres de Sogorb que de sobte s'obrien, dels cotxes que anaven a les estrelles...

El premi va ser un llibre, un estoig i una caixa de colors, i a mi em va semblar el millor premi que em podien haver donat. El llibre, *El Lazarillo de Tormes* en una edició reduïda, il·lustrada i tapes dures. L'estoig, amb el logotip dels Lakers.

El següent llibre va ser *L'escarabat d'or*, d'Edgar Allan Poe, que també em va agradar, però que no vaig entendre tant. Aquell el va guanyar Alfonso Ramírez i quasi va ser una sort perquè va tornar a mirar-me com abans. El tercer trimestre va començar a llegir *La història interminable*, de Michael Ende. Era un totxot i el curs va acabar molt abans que la història. En aquella ocasió també vaig guanyar jo, però Alfonso Ramírez va seguir mirant-me com sempre. El més important, no obstant això, va ser que, a penes encetades les vacances, vaig córrer a comprar-me el llibre a la Llibreria Gil i el vaig llegir amb por d'aplegar al final i haver d'acomiar-me de Bastian i d'Atreyu.

I això dic darrerament quan em pregunten per què escric! Dic que va ser eixa paraula. Hidra! Eixa paraula va ser! A més, fa poc he comprat *El rei de Katoren* a Iberlibro. I sap què he fet? L'he deixat a la llibreria on tenen els llibres Àngel i Maria. Què li pareix? Un dia es toparan amb el llibre i preguntaran papi, quin llibre és aquest? Llavors jo els parlaré de quan vostè els dijous... Veu? Quina casualitat, don Alfonso! Avui és dijous.